

Senioren Brabant-Zeeland
Senioren Flevoland
Senioren KBO Fryslân
Senioren Groningen
Senioren Limburg
Senioren Overijssel
Senioren Provincie Utrecht

landelijke
cliëntenraad.

Patiëntenfederatie
Nederland
samen de zorg beter maken

ieder(in)

17 juli 2026 **Position paper – Afschaffing aftrek specifieke zorgkosten: Let op de gevolgen voor inkomensafhankelijke regelingen!**

Kern van het vraagstuk

Het coalitieakkoord bevat het voornemen om de fiscale aftrek van specifieke zorgkosten per 2028 af te schaffen. De discussie over de gevolgen van het wegvallen van een gedeeltelijke fiscale compensatie van meerkosten voor mensen met hoge zorg- en meerkosten wordt nu gevoerd. Een belangrijk en zeer ingrijpend neveneffect blijft tot op heden echter grotendeels buiten beeld: Door het verdwijnen van de aftrek stijgt voor huishoudens het verzamelinkomen. Dat hogere verzamelinkomen wordt vervolgens gebruikt als toetsingsinkomen voor een groot aantal landelijke en gemeentelijke regelingen. Hierdoor kunnen mensen niet alleen dit fiscaal voordeel verliezen, maar ook buiten bestaande inkomensregelingen vallen, terwijl hun financiële situatie feitelijk niet is verbeterd en hun zorgbehoefte niet is verminderd.

Een bredere doorwerking dan alleen de inkomstenbelasting

Juist ouderen, mensen met een chronische ziekte of beperking hebben vaak te maken met hoge en terugkerende zorgkosten. Tegelijkertijd behoren zij relatief vaak tot de doelgroep die gebruik maakt van inkomensafhankelijke regelingen. Deze regelingen worden landelijk of gemeentelijk uitgevoerd en hanteren een inkomensgrens. Veel gemeenten hanteren bijvoorbeeld inkomensgrenzen van 110%, 120%, 130% of 150% van de bijstandsnorm. Een beperkte stijging van het verzamelinkomen kan voldoende zijn om boven zo'n grens uit te komen. Huishoudens kunnen niet dus alleen de fiscale aftrek verliezen, maar ook het recht op gemeentelijke en landelijke inkomensondersteuning. Eén maatregel leidt tot een stapeling van financiële gevolgen.

Voorbeeld

Mevrouw Kroon (74) heeft AOW en een klein pensioen. Door haar chronische aandoening heeft zij jaarlijks € 3.000 aan aftrekbare zorgkosten. Na het vervallen van de aftrek stijgt haar verzamelinkomen. Daardoor verliest zij niet alleen de fiscale aftrek, maar komt zij mogelijk ook boven de inkomensgrens van de gemeentelijke collectieve zorgverzekering, de meedoenregeling en een lokale meerkostenregeling. Haar werkelijke inkomen stijgt niet, maar haar netto besteedbare inkomen daalt.

Ook gemeenten kunnen worden geraakt

Gemeenten zijn voor hun burgers het eerste aanspreekpunt. Zij beschikken over voorzieningen om mensen te ondersteunen die hulp nodig hebben, zoals de bijzondere bijstand. Als hoge zorgkosten niet meer fiscaal kunnen worden afgetrokken, zullen gemeenten vaker worden geconfronteerd met hulpvragen. Daarmee verschuift een deel van de gevolgen van een landelijke maatregel naar de gemeentelijke uitvoering.

Breng de gevolgen in beeld

De aftrek specifieke zorgkosten is voor veel ouderen, mensen met een chronische ziekte of beperking van groot belang. Het kabinetsvoornemen om de aftrek af te schaffen vraagt om een integraal overzicht van de gevolgen.

- Vooraf moet duidelijk zijn hoeveel mensen door dit kabinetsvoornemen geen toegang meer zullen hebben tot landelijke en gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen.

- Vooraf moet duidelijk zijn om welke bedragen het daarbij gaat en welke groepen het hardst worden geraakt.
- Vooraf moet ook duidelijk zijn wat het totaalbeeld is van alle maatregelen die het kabinet wil nemen voor dezelfde groep huishoudens die geraakt wordt door de afschaffing van deze aftrek.

Mogelijk geraakte regelingen

Regeling	Beheerder	Gebaseerd op inkomen	Mogelijke doorwerking
Huurtoeslag	Belastingdienst	Ja	Lager recht
Zorgtoeslag	Belastingdienst	Ja	Lager recht
Kindgebonden budget	Belastingdienst	Ja	Lager recht
Bijzondere bijstand	Gemeente	Ja	Minder toegang
Eigen bijdrage Wlz	CAK	Ja	Hogere eigen bijdrage
Individuele inkomenstoeslag	Gemeente	Ja	Recht kan vervallen
Collectieve zorgverzekering	Gemeente	Ja	Minder toegang
Meedoenregeling	Gemeente	Ja	Minder toegang
Stadspas	Gemeente	Ja	Recht kan vervallen
Meerkostenregeling	Gemeente	Ja	Lagere vergoeding
Kwijtschelding belastingen	Gemeente	Ja	Minder toegang
Valys/overige vervoersregelingen	Rijk/Gemeente	Soms	Mogelijke doorwerking
Leergeld/Jeugdfonds	Stichting/Gemeente	Ja	Minder toegang

Conclusie

De afschaffing van de aftrek specifieke zorgkosten is meer dan een “kleine” fiscale wijziging. Veel mensen met hoge zorgkosten worden hard in hun portemonnee geraakt. Deze huishoudens verliezen een belangrijke fiscale compensatie. Tegelijkertijd dreigen zij buiten andere vormen van inkomensondersteuning te vallen. De gevolgen van deze (en andere) kabinetsvoornemens voor mensen met hoge zorgkosten zijn nu niet in beeld. De ondertekenaars van deze brief keren zich daarom tegen de voorgenomen afschaffing. De toekomst van deze regeling moet geplaatst worden in de bredere context van verbetering van de bestaanszekerheid en de vermindering van de stapeling van zorgkosten voor deze groep.

Leo Bisschops
SeniorennetwerkNL

Fatma Koser Kaya
Landelijke Cliëntenraad

Linda Daniels van Saase
Patiëntenfederatie NL

Deborah Lauria
ieder(in)